Olsztyn, dnia 11 kwietnia 2023 r.

dr hab. Krystyna Szczechowicz, prof. UWM
Katedra Postępowania Karnego i Prawa
Karnego Wykonawczego
Wydział Prawa i Administracji
UWM w Olsztynie

Opinia promotora dotycząca rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska pt. *Ochrona miru domowego w polskim kodeksie karnym* została napisana przez mgr Dorotę Charkiewicz i zasługuje na pozytywną ocenę.

1. Wybór i zakres tematu

Rozwój nowych technologii doprowadził do sytuacji, że człowiek czuje się poddany permanentnej inwigilacji (na ulicach, w pracy, w hotelach, klubach). Ludzie coraz bardziej mają poczucie ograniczania ich wolności i sfery prywatności we współczesnym świecie. Dom, czy mieszkanie to miejsce, w którym człowiek powinien mieć możliwość swobodnej pielęgnacji swojej prywatności. Brak takiego miejsca, gdzie człowiek mógłby schronić się przed światem zewnętrznym, wywołuje bezradność i zachwianie poczucia bezpieczeństwa. W tym kontekście niezwykle istotna staje się ochrona wolności człowieka w zakresie jego domu przed ingerencją osób postronnych.

„Mir domowy" rozumiany jest jako pokój domu, pokój przysługujący mieszkaniu jednostki przez wzgląd na tę jednostkę. Potocznie rozumiany jest jako nietykalność mieszkania, zapewnienie spokoju mieszkańcom oraz poszanowanie cudzego miejsca zamieszkania. Naruszenie miru domowego to wszelkie nieuprawnione wtargnięcia i przebywanie wbrew woli osoby uprawnionej w cudzym mieszkaniu, domu, lokalu, pomieszczeniu albo ogrodzonym terenie.

Celem pracy jest ocena regulacji prawnych dotyczących przestępstwa naruszenia miru domowego w kodeksie karnym, w aspekcie teoretycznym, dorobku piśmiennictwa i orzecznictwa, w tym także nowych regulacji odnoszących się do możliwości wyłączenia odpowiedzialności karnej przy przekraczeniu granic obrony koniecznej w przypadku

odpierania zamachu na mir domowy (art. 25 § 2a k.k.), z uwzględnieniem oceny przestępstwa naruszenia miru domowego w praktyce sądowej oraz aktualnych danych statystycznych.

2. Konstrukcja i przyjęta metodologia pracy

Praca jest dość obszerna i składa się z wstępu, pięciu rozdziałów zakończonych wnioskami. Układ pracy jest logiczny i spójny. Autorka używa sprawnie metody dogmatycznoprawnej. Analizuje źródła prawa polskiego i wybranych państw. W pracy wykorzystano także metodę historycznoprawną i metodę analizy danych statystycznych.

3. Treść rozprawy

W pierwszym rozdziale pracy omawiane są podstawowe zagadnienia terminologiczne, w szczególności wyjaśniono same pojęcie „miru". W dalszej części rozdziału przedstawiono rys historyczny ochrony miru domowego i jego penalizacji – z dogłębną analizą rozwiązań funkcjonujących na ziemiach polskich w kodeksach karnych państw zaborczych, aż po regulacje kodeksów karnych po odzyskaniu przez Polskę państwowości. W rozdziale drugim analizie poddane zostały normy prawa skierowane na ochronę miru domowego, a zawarte w Konstytucji, aktach prawa międzynarodowego oraz regulacje w wybranych systemach prawnych innych państw. W rozdziale trzecim Autorka skupiła się na analizie ustawowych znamion przestępstwa naruszenia miru domowego. Omówiono nadto zagadnienia budzące kontrowersje, a odnoszące się do strajku i demonstracji związanych z wykonywaniem praw pracowniczych oraz korelacji z przepisami związanymi z naruszeniem miru domowego. W rozdziale czwartym zaprezentowano charakterystykę systemu sankcji karnych, wymiaru kary i trybu ścigania wobec sprawcy przestępstwa naruszenia miru domowego. Zwrócono także uwagę na wybrane sytuacje wyłączające odpowiedzialność karną za naruszenie miru domowego. Przedstawiono przypadki mogących pojawić się w praktyce zbiegów przepisów różnych innych ustaw z przepisami dotyczącymi przestępstwa naruszenia miru domowego oraz możliwe konfiguracje zbiegu tego przestępstwa z innymi typami przestępstw. W rozdziale piątym Autorka przedstawiła wyniki przeprowadzonych badań akt spraw sądowych z płynącymi z nich wnioskami oraz skalę zjawiska przestępstwa naruszenia miru domowego w ujęciu statystycznym. Zaprezentowano dane statystyczne od lat 40. XX wieku na podstawie danych uzyskanych od różnych instytucji zajmujących się ich gromadzeniem i przechowywaniem.

Pracę wieńczą wnioski stanowiące podsumowanie rozważań Autorki przedstawionych w poszczególnych rozdziałach jak również weryfikację hipotez badawczych przedstawionych we wstępie.

4. Formalna strona pracy

Od strony formalnej, poza drobnymi błędami pisarskimi, praca jest poprawna.

5. Konkluzja

Tematyka podjęta przez mgr Dorotę Charkiewicz w rozprawie doktorskiej jest doniosła, a Autorka wykazała w niej opanowanie wiedzy i metod z prawa karnego. Praca odpowiada wymogom ustawowym określonym w ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r., poz. 1789) w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1669).